

Een man van de zee

Botterzeilen, nu romantisch ver-
maak. Links de Titaen.

(Foto G. L. Berk)

NAARMATE de wereld meer gestroomlijnd wordt, naarmate de mens minder hout hakt, brood bakt, linnen mangelt, fiets trapt, bonen weckt en theaters bezoekt, doch zich alles via fabrieken en mechanieken pasklaar in zijn woning kan laten bezorgen, groeit onmiskenbaar het heimwee naar het primitieve. Men laat het haar groeien of roostert varkens in zijn tuin — zij het in kleine stukjes — ofwel men heeft grof geld over voor boerenwagens en petroleumlampen. Zolang het primitieve leuk is (of luxe) en niet lastig, is het „in”.

Botterzeilen is in. Is het leuk? Jazeker. Lastig? Ach kijk, dames en heren, dat ligt er aan, hoe u het bekijkt. Moeilijk is het wel, maar men doet het onder leiding van een ervaren schipper, die er alles van afweet en die

wel zegt, wat of hoe u moet doen. Soms is dat wel zwaar werk (het ophalen van het zwaard bijvoorbeeld) maar men doet het met een gezelschap en vele handen maken licht werk. Echt zwaar is het trouwens niet; laten we zeggen dat het leuk zwaar is, voor de variatie, iets pittigers dan het gangbare bureaustoelwerk; echt zwaar was het vroeger voor de vissers, die ook met koud en slecht weer moesten uitvaren en dan dagen en nachten in touw waren. En al houdt de meezeiler-toerist de spanning van het verkeren met de elementen, hij hoeft niet met het werkelijk barre in aanraking te komen en hij kan zich rustig overgeven aan de romantiek van het lustig zwieren met het zware oude schip.

Het zijn wél vogels van diverse

pluimage, die zich bezighouden met dit varen met toeristen. Er zijn echte visserslui onder, de laatsten die er nog met de botter op uit trekken om paling of snoekbaars te vangen; er zijn er onder, die visserman geweest zijn en nu 's zomers met de schuit nog een extraatje bijverdienen; dan heb je schilderachtige figuren, die hun hart aan het ruige leven hebben verpand en evenzeer met pek en teer vergroeid lijken als de schepen zelf; en tot slot heb je de houders van „plezierbotters” of botterjachten, die hun plezier alleen maar kunnen verkrijgen als hun schip af en toe ook iets van het geld opbrengt, dat nodig is om het te kunnen houden.

Erik en Loes Hoffman zijn op het oog een paar doodgewone mensen

In afwachting van de gasten.
(Foto G. L. Berk)

van deze tijd, niet anders dan anderen uit Bussum. Hun bijzonderheid blijkt pas als je ziet dat zulke mensen een kwak hebben, zo'n reus van een Volendammer botter, waaraan alles groot is en bonkig en sterk. En ouderwets. En deze mensen zijn gek op dit schip. „Het is de enige goede nog”, zegt Erik, „de enige kwak die nog origineel is en zo moet hij blijven ook. Alleen, in het vooronder heb ik wat kooien getimmerd en een w.c., dat moet wel voor de gasten. En de motor hebben we gehouden, natuurlijk, daar kun je haast niet buiten — die hadden de vissers voor de oorlog ook al — maar verder wil ik alles hebben zoals 't hoort, met open bun en al”.

Inmiddels bottert het goede schip „Titaen” lekker door de golven tussen Muiden en Hoorn. Erik zit aan het roer alsof hij reeds driehonderd jaar geleden naar IJsland placht te varen;

Loes, die in het vooronder een warm hapje klaar maakt, doet hieruit geuren opwaaien, die doen vermoeden dat ze mogelijk inderdaad verpleegster is geweest, maar dan wel in een kliniek voor hotelkoks. Een en ander zal wel niet vreemd zijn aan het verschijnsel, dat de bundels textiel op de plecht zich letterlijk beginnen te ontpoppen tot studenten en studentes: door onwennigheid slaap tekort gekomen, hebben ze boven nagetukt.

„Ik vind het wel leuk hoor, dat varen met mensen”, zegt Erik. „Niet dat het nu mijn ideaal is, maar het is de enige manier om het schip in stand te houden. Gewoon, particulier, is zo'n ding niet meer te houden — veel te groot en te duur. Maar meestal heb je wel aardige gasten — dat heb je met dit soort schepen — en ik vaar dan wel niet louter voor mezelf, maar ik vaar

dan toch maar veel meer dan een ander en dat is ook wat waard”.

„Is het nu zo, dat je in het seizoen zoveel kunt verdienen, dat je 's winters kunt interen om te teren en zo?”.

„Nee, zo is het niet”, zegt de schipper beslist. „Ten eerste heb je geen hele winter nodig om zo'n botter op te knappen en ten tweede is het seizoen te kort; nee, 's winters moet ik wat anders doen, dan werk ik op kantoor. Ik zou wel liever iets met schepen doen of met visserij — misschien lukt me dat nog eens — maar tot zolang ben ik klerk, hè. Ja, klerk!”. Hij lacht smakelijk en ik lach dubbel smakelijk, met de mond vol van Loes' hapje — aan boord valt de beschaving snel van me af; of liever, val ik prompt uit de beschaving als een zalige ruwe pit uit een blanke bolster.

De kersvers van de academie ge-

komen varengasten hebben er meer moeite mee dan ik; niet met het eten, maar met de beschaving bedoel ik. Dat wil zeggen, de meisjes hebben nog wel genoeg „natuurlijks” in zich om instinctief het blanke velletje in de zon uit te strekken. Maar de jongens, die zich beslist voorgenomen hebben nog voor hun tentamen te werken, die bestaan het om wat studiestof tot zich te nemen, tenminste die eerste dag nog. Tot Erik de Noor....., pardon Hoffman, allen opschrikt met een oerkreet, dat we overstag moeten. Nu moeten de heren helpen de fokkeschoot om te brengen, van zwaard te wisselen en de boom in de fok te

steken. De dames houden zich gedekt en zijn daarna druk met een nieuw zonnig plaatsje op te zoeken. Zo doet ieder wat. Een van de gasten mag nu sturen. De schipper gaat bedrijvig rond lopen met een hamer en een beitel. Hij timmert wat, hij hakt kwasten van de touwen, stelt wat bij, kijkt vakkundig in het zeil. „Hé; zo is Columbus niet in Amerika gekomen!” roept hij tot zijn roerganger: de man laat zich door de brede fok verlijeren.

„Pas op, anders komt de Verschrikkelijke Kwakman”, roept hij nog achterom, terwijl hij al gemoedereerd weer aan het werk is gegaan. Hij maakt geen aanmerkingen op de ver-

schrikkelijke rotzooi, die de studenten overal maken. „Vroeger keken ze niet zo nauw”, en hij kijkt ook niet zo nauw. Hij legt de gasten wat uit als ze erom vragen, maar hij verveelt ze niet met een opdringerig leraarschap om er in één reis bevaren lieden van te maken. Hij doet geen moeite om te maken, dat de mensen zich thuis voelen, maar hij gedraagt zich of zij op het schip horen. En bovenal scharrelt hij rond of hij op het schip hoort — hetgeen ook in de grond zo is. Een klerk met heimwee naar de zee. Zoals zovelen.

GAIT L. BERK

Met veel makke schapen op drift.

(Foto G. L. Berk)

